

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesz. évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Nines tekintély!

„Bánffynak mindene megvan, csak tekintélye nines!” — ez a legújabb jelszava az appropriációs vita harcában egyesült ellenzéki pártoknak, a logheterogénebb elemekből álló kétségeesett vagyü-léknek, mely a legkülönbözőbb czélok után törekszik, s a melynek már nines más fegyvere, a mely már nem tud más tábori jelszót írni a pártzászlóra, mint azt a nem valószínű, sehol nem hitt frázist, hogy Bánffy miniszterelnöknek nines semmi tekintélye.

De türelem, ad hoc egyesült ellenzéki urak! Ha igaz az, amit Laufenauer tanár a leghosszabb korukról minap tartott felolvasásában megállapított, hogy Magyarországon a legöregebb emberek Szolnok-Doboka megyéből kerülnek ki: Magyarországon megérheti azt, hogy a leghosszabb életű miniszterelnökök is e megyéből kerüljenek ki és ez nagy bubánat, keserű csalódás lesz az ellenzékre nézve, mert így Bánffy még sokáig lesz miniszterelnök és majd még tekintélye is lesz.

A mint hogy megérte azt is, hogy jó szónok, jó dobatter lett.

Az ellenzék becsémrlése, hogy Bánffynak nines tekintélye, csak mosolyt esal azok ajkára, a kik e frázist hallják. Ama keserű meggyőződéshez eljutott már az ellenzék, hogy az általa gunymosollyal köszöntött miniszterelnök minden ellenfelét le-sújtotta; azt is megérte az ellenzék, hogy az általa gyakran kinevetett szónok kitűnő debatterre, igen jó parlamenti szónokká lett, hogy az ellenzék minden támadásai és gyanúsításai dacára nagy államférfiúi képességét korszakos tettek által be tudta bizonyítani és megéri még az ellenzék azt az időt is, mikor el kell majd ismernie, hogy báró Bánffy tekintélye és népszerűsége láthatóan nő, mert ma a legerősebb pozícióval bír és jó magyar politikája az alkotmányos korszak legkedveltebb miniszterelnökévé teszi őt.

Magyarország ma háralmasan, erőteljesen áll nemcsak befelé, hanem kifelé is. Dipani osztrák képviselő a napokban akaratlanul alapos leezkét adott erre nézve a magyar ellenzéknek, midőn kimondta, hogy Magyarország ma a monarchia sulypontja, hogy a magyar érdek, a magyar befolyás dominál még a külügyi politikában is.

Más szavakkal ez annyit jelent, hogy Magyarországnak van tekintélye. Ezt hirdeti Ausztria és a külföld. És annak, aki az országnak ezt a tekintélyt megszerezte, aki a monarchia sulypontját át tudta helyezni Budapestre, báró Bánffy Dezsőnek, Magyarország miniszterelnökének nem lenne tekintélye?

Ezt ugyan senkivel sem fogják elhiteni az ellenzék tekintélyes körkedői, mert a leggyöngébb elméjük is észreveszi, hogy ez a legújabb frázis csak átlátszó fátyol az ellenzék saját tekintélybeli hiányára.

Igen, t. ellenzéki urak, önöknek nines tekintélyük e hazában! A mi kis tekintélyük még volt, azt könnyelműen eljátszották, elaktikázták szűklátókörű politikájukkal. Csak a maguk apró-esepő pártpolitikai érdekeit tartották szem előtt, ezért maradt meddő egész politikájuk.

Az előretörékvő, folyton haladó magyar nemzet belátta ezt és egyszerre csak észrevette, hogy az ösdi, avult ellenzéki ruhából kinőtt! Feszengett benne, azután eldobta magától a zsbívására. Most ott van az ócska vas és eserép közt a szélbali politikai bölcsesség! A nemzet végkép elfordult tőlük, elavult elvek számára már nem találunk józan választót, csak kevés fura ember spekulál még ezzel a zsbáruval néhány régiséggyűjtő különcködésére és hiszenekységére. Zsbáru lett a politikájuk, ezért nines tekintélyük.

De a kormány és a szabadelvű párt látja, észreveszi a magyar nemzet folytonos fejlődését és az új Magyarország érdekeinek, szükségleteinek megfelelően rendezte be politikáját. Bánffy miniszterel-

nök ez érdekeknek és szükségleteknek megfelelően keresztül akarja vinni a közigazgatási reformot; minden irányban szolgálni akar az ország anyagi érdekeinek; orvosolni akarja azokat a bajokat, melyeknek a szociálalista és nemzetiségi igazságok kö-szönik forrásukat és az összes jogos nemzeti követelések teljesítésén kívül kizárólag azoknak a gyakorlati kérdéseknek akarja magát szentelni a miniszterelnök, melyeket a magyar nemzet szükségleteinek teljes kiölgitése végett akar hasznosan megoldani.

Ez, igaz, nem frázis, nem üresen kongó ideá-lizmus. Hanem a tények hasznos és gyakorlati politikája ez, a mely bátran el lehet minden himes szónoklat, virágos beszéd és szépítés nélkül. És ez a gyakorlati politika szerezte meg — Bánffy miniszterelnöknek és a kormánynak azt a nagy tekintélyt, melynek tagadhatatlanul az egész országban örvend s melyet az ellenzék csak azért tagad, mert tény-log megvan.

Tagad, de sikertelenül tagad, mert frázisai többé hiteltre nem találhatnak.

Polgári-leányiskola Kézdi-Vásárhelyen.

Míg a szomszéd Brassó megye kót, teljesen állami polgári-leányiskolával és több magán és felekezeti (nemzetiségi) felsőbbfoku leány-nevelő inté-zettel is rendelkezik, addig Háromszék megyének felsőbbfoku leány-iskolája, a még mindig a levegőben függő övönöképzőn kívül, csak egyetlenegy van: a sepsi-szentgyörgyi állami polgári leányiskola. A nagyobbbrésben vidéki tanulók által látogatott leány-iskolánál elsőrangú szükségletet képző bentlakással, valamint a czéljának megfelelő helyiséggel, ez sem rendelkezik és így gyermekeik erkölcsi életére

TÁRCZA.

Márczius 15.

Felolvasa Fejér Károly kir. járásbíró a Kézdi-Vásárhelyt 1898. márczius 15-én rendezett nemzeti ünnepélyen.

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

Mikor ezen hazafias ünnepélyt rendezendő bizottság szíves volt megtisztelni azzal, hogy az 1848. márczius 15-ikének 50 éves évfordulóján felolvasást tartsak, komoly aggodalom fogott el a miatt, hogy képes lesz-e feladatának megfelelni, képes lesz-e Magyarország közelebbi mult legdicsőbb korszakának, az abban szerepelt nagy honfiaknak és hősöknek emlékét az ők nagyságukhoz méltóan feleleveníteni.

Azt hiszem, hogy ezen dicső emlékek felújítására, felelevenítésére csak az azon korban élt és szerepelt honfiak volnának inkább képesek. Azok szólhatnak a honfiúi lelkesedés nagyságáról, hogy mit és miként éreztek akkor, mikor ez ország 3 százados elnyomattatás után keblüket a szabadság, testvériség és egyenlőség magasztos eszméi áthatották, nagy tettekre, honfiúi áldozatokra hevitették, — és mikor elhangzott a vészkiáltás: „Vészélyben van a haza!” — hős tetteikkel, győzedelmeikkel a világot bámulatba ejtették.

De ha azon korbéli honfi, ki az 50 év előtti

honfiúi lelkesülésben és kötelességek buzgó teljesítésében részt vett, most őszintén megszólalna s összehasonlítást tenne az akkori s mostani hazafias buzgalom között: bizony sok kifogásolni valót találna. Elég hivatkoznom az 50 év előtti e napon nagy szerepet vitt nagy költőnk Jókaira, ki az 50 éves jubileuma alkalmával előtte tisztelgett ifjúságot tanulásra, a haladás minden követelményeinek teljesítésére és reájok jutó hazának boldogjáté tételére azon intelemmel buzdította: hogy ha nem — mondja a költő-sirunkból is feltámadunk és számon kérjük tőletek hazánkat.

Gyermekkoromnál fogva azon korban tevékeny részt csak a gyermek-mozgalmakban vehettem, mikor a nagyok lelkesedése, noha azt még egy nem értettük, az apró gyermekeket is felbuzdította; — 3 színű kokárdákat tűztünk mellünkre, fapuskákkal felfegyverkezve 10—15 gyermekből egy-egy század gyermek honvédséget alakítottunk s azon pár óntányérból, mely a Gábor áron ágyuöntődjébe adott többi tányérből pohárszekevény akkor szokásos díszből meghagyattott, — kis ónágtyukat öntöttünk.

Ilyen akkori vitéz apró honvédtől tehát ne várja a m. tiszt. ünnepelő közönség, hogy azon fényes kor dicső emlékeit a saját érzelmi tapasztalataiból felidézni, azon nagy idők és ezen ünnepély méltóságának megfelelően a honfiúi lelkesedésnek azon varázshatalmát lelni képes legyen.

Pedig azzal ülhetjük meg legpótlóbban az 1848-iki dicső korszaknak emlékét, ha mikor érez-szobrokat emelünk nagyjainknak és mikor dicső és

áldott emlékeiknek ünnepélyt szentelünk. felemel-kedünk velük a honfiúi lelkesedés azon zenithpont-jára, a hová ők emelkedtek, követjük őket a honfiúi nagy tettek azon útján, melyet ők nekünk a haza boldogítására kijelöltek, életükkel és vérékkel megszerezve, ránk hagytak.

Mert, valamint a szent vallás tanai szerint igaz az, hogy a világ megváltója Jézus, nemcsak az ő korabeli, hanem minden későbbi korbéli emberiség megváltásáért szenvedett kint, halált; ugy nemzet, hazafisági tekintetben is igaz az, hogy dicső elődeink nemcsak az ők korabeli magyar nemzet, hanem minden következő késő korbéli magyarság boldogságáért ontották véréket és szenvedtek kint, halált, hogy Magyarország a világtörténelemben őt megillető állását a nagy Kultur államok sorába ne csak elfoglalja, hanem épségben megtartsa és hogy teljeseedsbe menjen a legnagyobb magyar látnoki jóslata: „Magyarország nem volt, hanem lesz.”

De csak azon nemzetnek van jövője, a mely nemzet multjából erőt merítve a jelenre, történelmi jogait, szabadságát megőrizni; nagyjait, hőseit be-csülni, ünnepelni, hazáját igazán szeretni tudja; melynek nemzeti hitvallása a költő szerint e 4 szó: „A haza minden előtt.”

Ezen előzmények után engedje a m. tiszt. közönség, hogy az ünnep tulajdonképpen tárgyára térjek.

A felolvasásnak, hogy unalmas ne legyen s némiképp czélat érje, nagyon szűk keretek közt kell

féltékenyebb vidéki szülők leánykáikat vagy háznál, vagy pedig más megyék bentlakással ellátott intézeteiben kénytelenek neveltetni.

A s.-szentgyörgyi állami polgári-leányiskola, a bentlakás hiánya dacára is, majdnem túlnépesnek mondható és elérkezett az idő, midőn Háromszék-megye közönségének okvetlenül szüksége van egy második és pedig bentlakással összekötött polgári-leányiskolára, minek a helye egyedül és kizárólag csak Kézdi-Vásárhely városa lehet.

Ma, midőn egy fenkölt szellemű és különösen a tiszta magyar vidékek kulturális viszonyainak fejlesztése iránt lelkesedni tudó férfi ül a magy. kir. vallás- és közoktatási miniszteri székre, ki a nőnevelés iránti előszeretettét, a nőnem törekvőbb részének, az egyetemre való bocsátás magasztos tényével is bebizonyította, — legalkalomszerűbb lehet az idő egy szélesebbkörű helyi mozgalom megindítására, a Kézdi-Vásárhelyen felállítandó állami polgári-leányiskola kérelmezése iránt.

A sepsi-szentgyörgyi polgári leányiskolában, Kézdi-Vásárhely és közvetlen vidékéről — ezidőszereint — 30 tanuló van beiratkozva. Ugyanannyira tehető azoknak is a száma, kik a megyén kívüli iskoláknak növendékei, valamint a kik iskola és különösen bentlakás hiányában, házioktatásban részesülnek és körülbelül kétannyira azoké, kik polgáriskola hiányában csak az elemi-iskolai ismeretekkel maradnak, míg ha helyben iskola volna, ők is okvetlenül tovább folytatnák tanulmányaikat. Ezek mintegy a megye területén felállítandó második polgári leányiskola sürgős és okvetlen szüksége mellett bizonyítanak.

A székelyföldi kivándorlás kétféle. A veszélyesebb, a munkás osztály Oláhországba irányul és pedig kivándorol férfi és nő egyaránt. A jótékonyabb még a székely középosztály kivándorlása, melynek fiai a különféle tanintézetek útján vándorolnak a magyar szentkorona területeinek többi részeibe, mint különféle hivatalnokok, — s ezen osztály leányai iskoláztatásuk hiánya miatt, idehaza és legtöbbször minden támogatás nélkül s pártába kénytelenek maradni.

Gondoskodnunk kell tehát a székely közép-osztály szegényebb sorsu intelligens leányai érdekében első sorban arról, hogy a sepsi-szentgyörgyi óvónőképző, okvetlenül tanítónőképzővé alakíttassék át és végre valahára saját külön épületében, minden utógondolat nélkül, véglegesen megyénk területén helyeztessék el; mivel képzett óvókban nagy a felesleg, míg tanítónőkben éppen ellenkezőleg ország-szerte hiány van.

Gondoskodnunk kell továbbá arról is, hogy megyénk területén haladéktalanul még egy másik, még pedig a legnagyobb részben vidékről jövő tanulóknak igényeinek megfelelően, bentlakással összekö-

tott polgári leányiskola állíttassék fel. Állami segéllyel ha lehet, ha nem pedig a helyi segélyforrások igénybe vételével is.

Ily segélyforrások lehetnek első sorban a „megyei tanalap”, második sorban K.-Vásárhely város áldozatkészsége, — mely elemi-iskolái államosításával — megszabadult a tanügykiadások további emelkedésétől és így indokolt a nagyobb áldozat is egy kebelében létesítendő és közszükséget képező intézmény iránt; — harmad sorban jőne az érdekelt vidék társadalmának áldozatkészsége és végül pedig a tanítató szülők magok, kiknek szintén nagy anyagi megtakarítást okoz — az erkölcsi előnyöket nem is említve — az, ha leánygyermeküket a közelben neveltetthetik, s így egyelőre a magasabb tandíj fizetése is helyén lehetne.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár részvénytársaság valóban hazafias és kiválóan gyakorlati előérzékkel, f. évi huszonöt éves jubileuma alkalmából az előlépést megtette, — a meenyiben 5000 frtos alapítványt szavazott meg a leendő kézdivásárhelyi polgári-leányiskola céljaira; a mi ugyan még csak egy csepp a tengerben és annak 200 frtos évi kamatjával messze nem megy a polgáriskola ügye. Végezljában számbavehetőbb eredményű volna ezen nemes buzgalmu adakozás, ha az állam, megye, város, — avagy mindahárom együttes támogatásával létesítendő iskola bentlakás, — illetőleg segélyalapjának létesítésére fordíthatnák; — ily irányu tevékenységre ösztönözve a többi társadalmi tényezőket is, mint a kisegítő-takarékpénztár, egyházközösségek és az érdekelt nagyközönség. Különösen, hol van a kézdivásárhelyi ev. ref. egyház tekintélyes iskola alapja? — a mi szerintem más célra alig fordítható, mint egyedül és kizárólag iskolai célokra.

Ezen második háromszék-megyei polgári-leányiskola leendő szervezésénél példányképpül kell hogy lebegjen az ev. ref. Székely-Mikó-kollegium „konviktus- és segély alap”-ja, mely ma 200-on felüli növendéknek képes kényelmes bentlakást és étkeztést szolgáltatni átlag 8 frt hónaponti díjért akkor, mikor más bentlakó intézetekben ugyan az 15–40 frtba kerül havonta. Hátha tekintetbe vesszük még azt, hogy a tanulók egyharmadának egészben vagy részben ezen csekély díjat is saját alapjai jövedelméből fedezi. Hogy mily vonzó erőt gyakorol egy kitünően szervezett és jó hírneű örvendő bentlakás, azt leginkább a Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia példája bizonyítja, mely intézetnek bentlakását, dacára a meglehetősen magas díjnak, az ország legtávolabbi részeiből is tömegesen keresik fel.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

— **Deputáció.** A kézdivásárhelyi ev. ref. egyház egy deputációt küldött a közoktatásügyi miniszterhez azon kéréssel, hogy rendszeresítsen a kézdivásárhelyi állami népiskolának egy helyettes tanítói állomást fizetés nélkül s azt vegye be a nyugdíj-alap kötelékébe. Az ev. ref. egyház ezen különös kérését nem lehetne megérteni, ha nem állana a háttérben egy általánosan kedvelt ev. ref. énekező, ki innen elpályázott s kit az egyházközönség szeretne visszahozni, de az csak úgy jön vissza, ha nyugdíj igénye biztosítva leend. Ha így áll a dolog, mi is őszinte szívvel sikert kívánunk a deputáció eljárásához, mert az, kiért ez történik, bizony megérdemli, hogy az egyház mindent elkövetson érdekében.

— **Iskolaépítési ügyünk** végre ismét dűlőre jutott. A közoktatásügyi miniszterium kiküldöttje Zilda Béla mérnök mult kedden K.-Vásárhelyre érkezett s megtekintette az alapozási munkálatokat s azokat helyeseknek találván, a további építkezésekhez hozzájárult. A városi tanács és építkezési bizottság kifogásolta az épület északi oldalát, mely az ezen oldalon kihasítandó új utca közepére jutna ki, ha a tervezett irány megmaradna. — Kiküldött építész mérnök méltányolta a helyi hatóság kifogásait s némileg módosította a fal irányát, úgy hogy a leendő utcára ez kevésbé lesz hátrányos s habár ez sem felel meg egy szabályos egyenes vonalnak, a hatóság tekintettel arra, hogy az egész építési terv megváltoztatása nélkül több módosítást tenni nem lehet, a most megállapított új irányt kénytelen volt elfogadni. És most az építkezés folytatásának egyéb akadályai nem lévén, a munka egész erővel megkezdődött.

— **Toaszt jótékony célra.** Magyar betegség, hogy ha néhány ember összejön barátságos vacsorára, mindjárt megindul a toasztok özöne. Az ember soha nem tudhatja, hogy melyik pillanatban áll fel az asztal mellől egyik bőbeszédű felebarátja s meglevő és lehető érdemeit felsorolva, nagyon dicséri. Okos ember természetesen nem csak semmit sem ad e konvencionális dicsérgötésekre, de sőt szenved is alatta s mégis túrnie kell, hogy a toasztdühönek szónoklati gyakorlatait végig hallgassa. Szívesen elismerjük tehát azon reformot, melyet közelebből mi nálunk életbe léptetünk, hogy t. i. a ki toasztirozni akar, fizesse meg. Egyik este ugyanis vidám társaság jött össze, mely egy forint adót rótt ki minden egy pohárköszöntőre. És mégis akadt pályázó. A végén is ilyen ezimen begyűlt 5 frt, melyet a társaság a létesítendő polgári leányiskola alapjára adott. Az összeg nyomban átadott Vertán Venczel helybeli kereskedőnek takarékpénz-

mozognia. Ezért inkább általánosságban s csak egyes jelentékenyebb eseményekre szorítkozhatom és csak történeti dolgokra — kizárásával minden politikának, mely ezen ünnepélyhez nem tartozik.

Az 1848-iki forradalom szálai, bár az Franciaországban tört ki s onnan csaknem az összes európai népekre áthatott, a 48-at megelőző 25 év átalakulási küzdelmeire vezethetők vissza. Gr. Széchenyi István fellépésével, különösen nemzetgazdasági és kulturális nagy reformjaival kezdette Magyarországot újjá alakítani.

Az irodalom nagy mértékű fellendülésével megkezdődött az eszmék harcza. Minden cenzura dacára el volt hintve a mag, mely csak kikeletre várt.

E kikelet 1848. márczius 15-ére esett.

Hogy mily nagy művet tud kivívni az ellenzék nagyobb bátorsága, fényesen igazolja az akkori pesti ellenzéki kör hazafias mozgalma. Ezen kör az Európaszerte győzelemre vergődött nagy elvek: szabadság, testvériség és egyenlőség megünneplésére 1848. márczius 9-re nagy lakomát akart rendezni, de ezen napok egyikén az ifjuság is készült hasonló ünnepély rendezésére. — Az ellenzéki kör egy bizottsága érintkezésbe lépett az ifjusággal, közölte vele a 12 pontban összefoglalt nemzeti követeléseket. Márczius 14-én megtartották a közgyűlést, hol az ifjuság örömmel azon kijelentés mellett fogadta el a 12 pontot, hogy azokat azonnal terjesztse az országgyűlés elé. Klauzál Gábor és

Nyári Pál ennek bővebb megfontolását és azt kívánták, hogy azokat előbb gr. Battyányi Lajos a felső táblán az ellenzék vezérével is közöljék megvitatás végett.

Petőfi nem volt jelen az ellenzéki kör gyűlésén; őt az eredményről Jókai értesítette nagy levertséggel. Petőfi honfiai ábrándjai s lelkiútja nyugodni nem engedte. Még azon nap este elment Jókaival az uri utcában levő Pilvax kávéházba. Ott elkezdtek az ellenzéki kör halasztó határozatát ifjú hűvel bírálgatni. — E körbe hallották meg, hogy Metternich már megelőző nap megbukott rendszerével együtt.

E meglepő örömdetes hír úgy felvillányozta Petőfit, Jókait s többi társait, hogy ott mindjárt bátran a 12 pontot felolvasták s elhatározták, hogy másnap márczius 15-én azt az egész városban elterjesztik. Megállapították, hogy ezen nap 8 órakor azon kávéháznak u. n. közvélemény asztalától indulnak az egyetemi ifjusághoz, hol Petőfi az azon éjen irandó költeményét elszavalja és Jókai a 12 pontot felolvassa. Minden így történt. Az ifjuság nagy serege lelkesülten csatlakozott a főszerepvőkhez, kik közé Vasvári Pál és Vidacs János is tartozott, — felharsant Petőfi költeménye: „Talpra Magyar, hi a haza!... Jókai óriási lelkesedés közt olvasta fel a 12 pontból álló kiáltványt e ezimen. „Mit kíván a magyar nemzet.” Erre következett Petőfi „Talpra magyar”-jának cenzura nélkül való

kinyomatása és Tancsisnak a börtönből való kiszabadítása.

Mit kíván a magyar nemzet?

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

1. Kívánjuk a sajtó szabadságát és a cenzura eltörlését.
2. Felelős miniszteriumot Pesten.
3. Évenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és választási tekintetben.
5. Nemzeti őrséget.
6. Közös teherviselést.
7. Urbéri viszonyok megszüntetését.
8. Esküdszéket, képviselőket egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bankot.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonákat ne vigyék a külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A politikai status foglyok szabadon bocsátassanak.
12. Uniót Erdélylyel.

(Vége következik.)

tárban való elhelyezés végett. Most már rajta ékes beszédű urak, most már szívesen meghallgatunk mindenkit a jótékony czél érdekében.

— **A mi erdőink.** Kézdivásárhely városának van 3 erdője, de ez mind megannyi heverő kincs, mert hasznát ugyan keveset látunk belőle. Időnként megjelenik egy-egy budapesti vagy bécsi czég képviselője, megnézi erdőinket s ígér is valamit éret-tük s megy tovább. A héten is itt járt Fricke béc-si mérnök képviselőtében Schwab György bécsi és Frankl Mór budapesti lakos s itt a városi ta-nács előtt kijelentették, hogy óhajtanák megvásá-rolni a Kecskés-Zsíros erdősegen levő fát. Nevezett ügynökök a kérdéses erdőre nézve a kívánt adato-kat beszerelve visszatartak s néhány nap mulva fognak visszatérni, hogy az erdőseget a helyszí-nén vizsgálják meg.

— **Időjárásunk** egyre változatos, de általá-ban sokkal hűvösebb, mint március végén szokott lenni. Mult keddre virradólag is oly erős fagy volt, mint akár decemberben. Nagyon természetesen a természet fejlődése igen lassan halad előre.

— **A sorozás K.-Vásárhelyt** április 4-én veen-di kezdetét. Április 4., 5., 6., 13. és 14-ik napjain a kézdijárási kerület és 15-én K.-Vásárhely város re-széről soroznak s ezzel a megye területén az unjon-czozásnak vége lesz.

— **Véres szerelmi dráma.** Székely-Udvar-helyen vasárnap Diemár Emil jogász és Hetei Jo-lán — mindketten előkelő család gyermekei — ön-gyilkosságot követtek el az ottani „bogozi” erdő-ben. Napok mulva kapták meg őket, s temették el óriási részvét mellett.

Közigazgatás.

A trágya elkészítés tizparancsolatja.

(Folytatás és vége.)

Czél szerű a telepet kerítéssel körülvétni. Ez azért szükséges, hogy az állatokat a trágya letiprá-sa czéljából a telepre hajthassuk. A trágya kiterje-getésénél ügyeljünk arra, hogy az egyes trágyaféle-segek egymással jól elkeveressenek. A heves és száraz természetű lótrágya sokkal gyorsabban bom-lík el, mint a hideg és nedvesebb sertés és szar-vasmarha trágya, hogy tehát a telepben egyenletes erjedés mehessen végbe a gondos elegyítés nagyon előnyös. Az egyenletes eltergetés még azért is szükséges, hogy üregek ne keletkezhessenek, mert ott könnyen penészedés áll be, mely csakhamar az egész telepen elterjed. A trágyát állatainkkal tipras-suk jól össze, egyenletes erjedés czéljából. — A telepen fekvő trágyának mindig megfelelő nedvességgel kell birnia. Ez azért szükséges, hogy a trágya elerjedése a kívánt mérv-ben történjék. Ha nagyon száraz, igen gyorsan bom-lík el és elég, ha túl nedves, elsavanyodik és kilu-gosodik. A trágyalészívatyuval a kellő nedvesség tartalmat mindig egyenletesen szabályozhatjuk. Ha igen száraz időben a trágyalékut üres, közönséges vízzel is megnedvesíthetjük a trágyát. Végre pedig gondoskodjunk arról, hogy elpárolgás által trágya-hatással bíró alkotórészek ne menjenek veszendő-be. A trágya erjedése alkalmával az abban foglalt nitrogéntartalma anyagokból ammoniak keletkezik. Elpárolgás folytán beálló ammoniak veszteség kü-lönösen az esetben következik be, ha az erjedés igen rohamos lefolyású. Czél szerű az esetleges ni-trogén veszteségeket conserváló anyagok hozzáadá-sával csökkenteni. Erre a czélra különösen alkal-mazhatók különféle savak, a műtrágyafélék között pedig legjobb a szuperfoszfát-gipszet használni. Tu-dományos kísérletek azt bizonyítják, miszerint a trá-gyához kevert szuperfoszfát az összes ammoniakot megköti és így veszteségektől megóv.

Az elmondottak tehát az okszerű istállótrágya kezelésnél mindig figyelembe veendő.

HIVATALOS RÉSZ.

Háromszékvármegye szabályrendelete az is-kolai rend védelme tárgyában.

1. §.

A mennyiben súlyosabb beszámítás alá eső

bűnselekvény nem forog fenn, kihágást követ el és 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a ki valamely nyilvános iskolai tanhelyisé-g-be a tanítás ideje alatt engedelem nélkül bemegy és a tanítást az által, hogy onnét az illető tanár, tani-tó vagy helyettesének felhívására nem távozik vagy szándékosan bármely módon megzavarja;

b) a ki az iskola bármely helyiségében a ta-nulók előtt erkölestelen vagy oly kifejezést használ, illetve oly magaviseletet tanusít, mely a tanári vagy tanítói tekintélyt sérti vagy kisebbiti.

2. §.

Kihágást követ el és 50 frtig terjedhető pénz-büntetéssel büntetendő az a szülő, gyám vagy a ta-nulóra felügyeletet gyakorló más személy, a ki a tanulóra vonatkozó jogos tanítói intézkedést tudva meghiusítja, vagy a tanítványt az ily intézkedés iránti engedetlenségre rábírja.

3. §.

A pénzbüntetés a vármegye iskolai alap javára fordítandó és behajthatatlanság esetén az 1879. évi XL. t. cz. 22., 29. és 30. §-a szerint elzárásra vál-toztatandó át.

4. §.

A jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások elbírálására illetékes hatóság:

I. foku hatóság:

a) községekben a főszolgabíró vagy helyettese;
b) rendezett tanácsu városokban a rendőrka-pitány.

II. foku hatóság:

vármegyékben az alispán.

III. foku hatóság:

a magy. kir. belügyminiszter.

5. §.

A büntető eljárás az ügyre nézve az érdekelt tanár vagy tanító feljelentésére az illető tanintézeti igazgatóság felhatalmazása folytán indítandó meg.

Kelt Háromszékvármegye törvényhatóságának Seps-Szengyörgyön, 1897. évi december hó 29-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter ur a következő leiratot intézett Háromszékmegye gazdasági bizott-ságához.

Körrendelet.

Az 1895. évi XLVI. t. cz., mely a jelentéke-nyebb mezőgazdasági termények és termékek, vala-mint a mezőgazdaságra fontos czikkek közforgalmát hatósági ellenőrzés alá helyezi és azok hamisításá-nak megtorlása iránt intézkedik, első sorban a me-zőgazdasági termelés érdekeinek védelmét czélozza. Ezen törvény kellő hatálylyal leendő végrehajtása érdekében kívánatos, miszerint az eljárásra illetékes elsőfoku hatóságok a gazdaságközönség részéről meg-felőlt támogatásban részesüljenek, különösen az ál-tal, hogy a közönség a törvény oltalmát minél ki-terjedtebb niérvben vegye igénybe.

Ennek figyelembe vételével tehát felhívom a t. bizottságot, hogy működése területén a gazdaközön-ség figyelmét a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. t. cz. és az annak végrehajtása tárgya-ban 1896. évi június hó 9-én 38286 szám alatt ki-adott rendeletben intézkedéseire, különösen pedig utóbbinak 13. §-ában foglaltakra irányítsa, hogy saját jól felfogott érdekében mindazon esetekben, midőn vető- és fűmagot, műtrágyát, abrak-takarmányt stb. vásárol, ha az eladó esetleg ismert egyénisége és megbízhatósága nem nyújt teljes biztosítékot az áru minősége tekintetében, az idézett szakasz értel-mében vett hiteles minták megvizsgáltatása által visszaéléseknek elejét vegye.

Elvárom a t. bizottságtól, hogy ezen felhíváso-mat területén lehetőleg kiterjedt módon a gazdakö-zönség figyelmébe ajánlja.

Budapest, 1898. évi február 21-én.

Darányi s. k.

Közönség köréből. *)

Tekintettel azon körülményre, hogy jelenleg az al-feltorjai közönség határán levő szántók s kaszálók általános tagosítása a befejezéshez közeledik, vala-mint a bírói bevezetés — illetve átadás is a legkö-zelebbi alkalommal kezdetét veszi: — e tekintetben tisztelettel kérem fel az illető eljáró hatóságot, méltóztasson a birtokosság megnyugtatósa végett az alábbi pár kérdésre nyílt választ adni.

1. A birtokok osztályozása és becsértékük megbecsülése alkalmával, valamint a felmérés szerint eszközölt és fagonatosítva talált birtok-nagysághoz viszonyítva adatnak-e ki az új tagrészek, szóval annyi értékű birtokot köteles-e kiadni a tagosító mérnök az illető feleknek, mint a felek birtokai van-nak megbecsülve a becsülő és osztályozó bizottság által, mely már jogérvényes?

2. Köteles-e elfogadni, a netán károsult fél azon kiadandó új birtokot, ha az, az ő megbecsült és osztályozott régi birtokának becsértékével egyen-értékűt nem kapja?

K.-Vásárhelyt, 1898. évi március 30.

Egy birtokos.

*) E rovat alatt közlöttékért a felelősség a beküldőt terheli. A szerk.

Nyíltér*)

ÓVÁSI!

Van szerencsém a n. é. közönséget félrevezetések kikerülése végett figyelmeztetni, hogy k.-vásárhelyi **Papp Fe-rencz** fényképésznek e téren semmi névvel nevezendő **kitüntetései és oklevelei nincsenek**, sőt még saját műterme sincs.

Tisztelettel:

Bogdán Ferencz,
fényképész.

Köszönetnyilvánítás.

Bécs, 1898. febr. 22.

A „Nemzeti” Balesetbiztosító-Részvénytársaságnak Budapest.

Tordai cellulosegyárunk igazgatója **Vauvert Nils Duchesne** ur f. évi február hó 5-én vadászatról visszatérve egy véletlenül elsült serétlövés által megöletett.

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapest a tényálladék felvétele után azonnal be-kérte a szükségelt okmányokat és ezek vételével haladéok nélkül kifizette közszpénzben a teljes biztosított összeget, azaz 30,000 koronát, miért is készségesen ragadjuk meg az alkalmat a „Nem-zeti”-nek gyors és előzékeny eljárásáért teljes elsi-merésünket kifejezni.

Teljes tisztelettel

Tordai cellulosegyár
Schoeller és Társa
p. p. Neufeld Károly.

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapest (Erzsébet-körút 13. sz.) biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katoná), gyári és iparvállalati alkalmazottakat (munkások és tiszt-viselők), valamint bárkit, hivatás teljesítése közben vagy azon kívül, utazás alatt, vadászaton vagy bár-mely más alkalommal érhető baleset ellen, a leg-szabadelvűbb biztosítási feltételek és a legjutányo-sabb díjtételek mellett.

Közelebbi felvilágosítást a legkészségesebben. nyújt a „Nemzeti”, az „Első magyar általános biztosító” a „Magyar franczia” és a „Bécsi biztosító” minden fő- és alügynöksége az ország bármely helyiségében. **Megbízható és ügyes üzletszerzők felvételnek**

*) E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.

Károly Alapítvány - Kolozsvári Könyvtár - Fénykép - Kézirat - Címlemez - Székelyi Sándor - BCU Cluj-Napoca kir. járásbíró.